

■ افزایش یا کاهش سن در شناسنامه

اگر کسی مدعی شود اختلاف سن واقعی او با سن مندرج در شناسنامه اش بیشتر از ۵ سال است باید به «کمیسیون تشخیص» مستقر در فرمانداری شهرستان محل صدور شناسنامه رجوع کند. فرماندار یا بخشدار، رئیس اداره ثبت احوال محل، پزشک منتخب مدیرعامل سازمان بهداشتی استان و رئیس شورای اسلامی شهر یا بخش اجزای این کمیسیون هستند. ریاست این کمیسیون بر عهده قاضی دادگاه محل است. صاحب شناسنامه تنها یک بار در طول عمر خود حق دارد از این طریق برای اصلاح سن مندرج در شناسنامه اقدام کند. این اقدام می‌تواند در دو جهت افزایش یا کاهش سن باشد. اما اگر متقاضی مدعی شود سن مندرج در شناسنامه اش کمتر از ۵ سال اختلاف دارد، باید به دادگستری رجوع کند و با رعایت مقررات و تشریفات مربوطه و تقدیم دادخواست طرح دعوا نماید.

◆ مسئولیت پزشک نسبت به آسیب‌های ناشی از درمان

مطابق قانون مربوط به امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی، هرکس بدون داشتن پروانه رسمی به امور پزشکی اشتغال ورزد، بلافاصله محل کار او تعطیل و به حبس جزای نقدی محکوم می‌شود.

برابر ماده ۵۹ قانون مجازات اسلامی هر نوع عمل جراحی یا طبی مشروع که با رضایت شخص، اولیاء، سرپرستان یا نمایندگان قانونی وی و با رعایت موازین فنی، علمی و نظام‌های دولتی انجام شود جرم محسوب نمی‌شود و در موارد فوری نیز اخذ رضایت ضروری نیست.

اگر پزشک صلاحیت و مهارت عملی و علمی لازم را نداشته باشد یا با وجود مهارت، بدون اجازه بیمار یا سرپرست او اقدام به درمان کند ولی عمل او به طور اتفاقی موجب فوت یا صدمه بیمار شود، مسئول است. برابر ماده ۳۱۹ قانون مجازات اسلامی هرگاه پزشک علی‌رغم حاذق و متخصص بودنش در معالجه‌هایی که شخصاً انجام می‌دهد یا دستور آن را صادر می‌کند، هرچند با اجازه مریض یا سرپرست او باشد و باعث تلف شدن جان و نقص عضو یا خسارت مالی شود، ضامن است. البته اگر فوت ناشی از عمل پزشک نباشد پزشک مسئول نیست. اگر بیمار پزشک را پیش از اقدام به درمان ابراء و بری الذمه کند، پزشک مسئولیتی نخواهد داشت. اخذ برائت و رضایت در صورتی مؤثر است که پزشک هم دارای صلاحیت باشد و هم نظام‌ها و مقررات مربوط به عمل را رعایت کرده باشد.

◆ کمک به مصدومین

■ وظیفه شهروندان در مقابل اشخاص در معرض خطر

هر کس، شخص یا اشخاصی را مشاهده کند که در معرض خطر جانی هستند، اعم از این که ناشی از حادثه رانندگی باشد یا حادثه دیگر و بتواند با اقدام فوری خود یا کمک طلبیدن از دیگران یا اعلام فوری به مراجع یا مقامات صلاحیت‌دار از وقوع خطر یا تشدید نتیجه آن جلوگیری کند و با وجود استمداد یا دلالت اوضاع و احوال بر ضرورت کمک، از اقدام به امر خودداری کند، به حبس تا یک سال یا جزای نقدی تا ۵۰ هزار ریال محکوم خواهد شد.

■ وظیفه مراکز دولتی در مقابل حادثه‌دیدگان

مسئولان مراکز درمانی اعم از دولتی یا خصوصی که از پذیرفتن شخص آسیب‌دیده و اقدام به درمان او یا کمک‌های اولیه خودداری کنند، به حداکثر مجازات‌های گفته شده محکوم می‌شوند. برابر قانون، دولت مکلف است در شهرها و راه‌ها به تناسب احتیاج، مراکز درمان فوری (اورژانس) و وسایل انتقال مصدومان و بیماران نیازمند به کمک فوری ایجاد و فراهم کند.

■ مسئولیت اشخاصی که بر اساس قانون مکلف به کمک به آسیب‌دیده‌ها هستند.

اگر افرادی که بر اساس الزام قانون و یا شغل خود مکلف به یاری رساندن به افراد آسیب‌دیده و یا در معرض خطر جانی هستند به وظیفه خود عمل نکنند، محکوم به حبس از ۶ ماه تا ۳ سال خواهند شد؛ مانند مأمور آتش‌نشانی که در حادثه آتش‌سوزی فعالیت‌های امدادی انجام ندهد.

■ وظیفه راننده در برابر حادثه‌دیده

هرگاه بعد از یک حادثه رانندگی، راننده علی‌رغم داشتن توان کمک به مصدوم یا مصدومان یا استمداد از مأموران انتظامی از این کار خودداری کند و یا به منظور فرار از تعقیب قانونی، محل حادثه را ترک و مصدوم را رها کند، مجازات قانونی او تشدید خواهد شد و دادگاه نمی‌تواند در مجازات او تخفیف دهد.

اما در صورتی که راننده به مصدومین کمک‌های لازم را (رساندن آنان به مراکز درمانی یا اطلاع به مأموران انتظامی و...) انجام دهد دادگاه در مجازات وی تخفیف خواهد داد.